

L'ESQUELLA DE LA TORRATXA

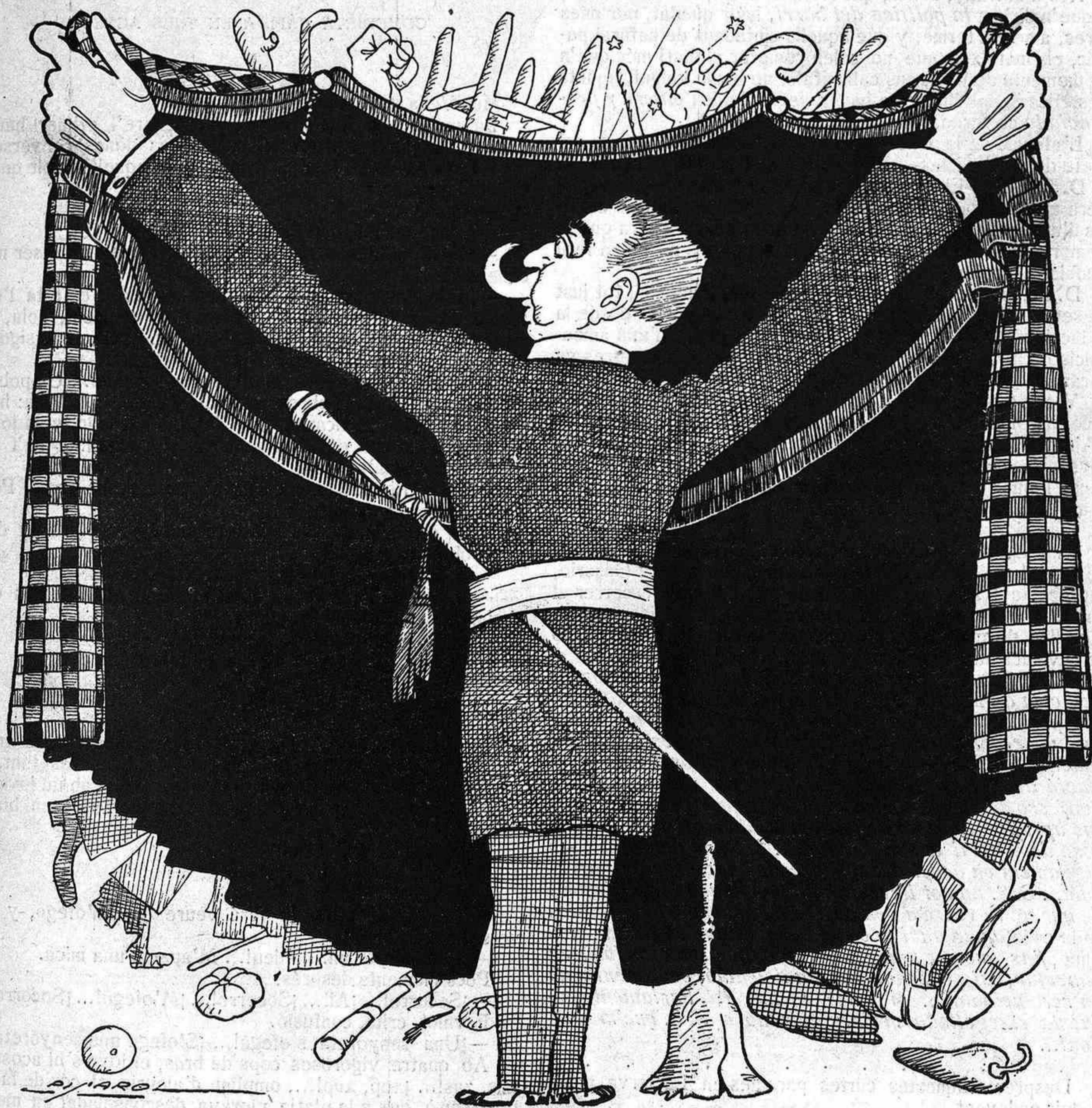
BARCELONA, 15 DE JULIOL DE 1910

Núm. 1646 ————— ANY XXXII

PERIODIC HUMORISTIC ILUSTRAT

10 centims ————— Atrassats: 20

DITXARATXO MUNICIPAL

La capa tot ho tapa.

La setmana

Vetaquí una setmana en la que l'acció política ha ocupat per complert l'atenció dels barcelonins.

Y's comprèn.

Els fets que, ab l'excusa de la discussió del Missatge s'han discutit aquets dies al Congrés Espanyol, ens interesen massa de la vora pera que deixin de preocuparnos.

Res d'extrany, doncs, que les qüestions purament locals, lo que'n diriem *la política del barri*, hagi quedat, per unes hores, a segon terme, y que aquells ciutadans de natural pacífic, els mateixos que no solen comprar el diari més que'n els moments de les grans calamitats, no hagin volgut, aquets dies, ficarse al llit sense haver llegit abans l'*entero y pronunciado* de turno.

L'atenció de la gent—després del sensacional discurs del quefe dels socialistes—s'ha fixat en el *debut* parlamentari de D. Emiliano. El jove diputat ha demostrat, en aquesta primera etapa seva parlamentaria, que si van espantar-lo els tiros d'ara farà un any, ha conservat prou frescura pera que la memoria dels seus bonatxons correligionaris no pugui ferli canviar els colors de la cara.

D. Emiliano, que, com bon edecà de D. Prudenci, tot just va sentir el soroll de trencadissa va ferse portar desde la redacció d'*El Progreso* a Cà la Ciutat, dintre d'una ambulancia de la Creu Roja, ha dit molt formal que mentres va durar la revolta *estuvo en la calle*.

Y com que a hores d'ara no ha sortit qui el contradís, recordantli les amargures passades en el recó més fosc de l'Ajuntament, ha cregut *el muy valiente* que aquesta era la seva, y ha acabat fent veure an en Lacierva que ell sol, sense l'ajuda de ningú, s'havia constituït en una especie de comitè de salut pública.

Què hi farem!

El Trepoff conservador se trobava per aquells dies lluny de Barcelona. Y com que la por va anar a mitges, l'Ossorio, representant seu, va tenir també prou feina a escorrer el bulto. D'altre manera, en Lacierva hauria pogut informar-se, y en lloc de comensar el seu discurs acusant a D. Emiliano de revolucionari, hauria pogut dirli:

—*De tots els carrees que S. S. ha dirigit en contra meu com a Ministre de la Governació, ne contestaré un que precisament s'ha descuidat de formularme, y del qual me reconec culpable. L'únic erro comès per mi en aquells dies de la setmana roja fou el d'ordenar la detenció de S. S. creventlo capas de fer alguna cosa... Confesso la meva equivocació en aquet punt, al temps que aprofito l'ocasió de trobar-me ab vostè cara a cara pera demanarli que'm perdoni... S. S. no pot intervenir dignament en aquet debat sobre els successos de Barcelona... S. S. no pot intervenirhi, per la raó senzillíssima de que no va veure'n res... S. S. ha assegurat que estuvo en la calle, quan a mi'm consta que estuvo de retrete continuo, fins que per una equivocació, que soc el primer en lamentar, vaig ordenar la seva detenció, confonentlo ab un revolucionari... M'acuso davant del Parlament d'aquesta etzegellada meva, y demano a S. S. que'm perdoni...*

Després d'aquestes curtes paraules en Lacierva podia seguir endavant.

Hauriem vist què responia l'home dels *espasmos celulares*.

En fi, lo d'al comensar. Una setmana parlamentaria en que la política s'ho ha endut tot, y en que fins nosaltres no hem sapigut privarnos de parlarne.

La gent no ha estat per res.

Ja ho deia l'altre dia en Vinaixa:

—Una setmana *de perilla* pera aprovar els comptes de les testes.

JUST

A LA VORETA DEL MAR

COMEDIETA RÀPIDA EN TRES ACTES

I

Mar Vella. Quarto de familia.

La mamà y la filla's disposen a pendre'l primer bany. Tot fent els darrers preparatius, les dues dones conversen.

—Però ¿de debò ja s'ha acabat allò d'aquell ximple que't venia al darrera?

—¿Quín?...

—Aquell menut, que jo li deia en Magarrinyes.

—Mamà, ni menos me'n recordo. Si'l veiés, potser no'l coneixeria.

—Me'n alegro, perquè semblava un perdis en tota l'extensió de la butxaca. S'ha de tenir enteniment, noia, ab aquestes coses; s'ha de tenir enteniment. Encara que siguem riques, un pobre, avui dia...

—No siguis tan interessada tampoc, mamà!... Un pobre, un pobre!... Hi ha pobres molt dignes y molt... Vaja: imagina't que ara, al ficarme jo a l'aigua, m'ofego, y un jove, honrat y de talent, exposantse la vida, m salva... ¿Tu't negaries a deixarm'hi casar?...

—Oh!... Posades les coses en un terreno tan... Però aquet cas no ha de succeir...

—Es clar que no. No més el suposo per lo que tu dius dels pobres...

—En fi, ¿ja estàs?

—Sí. Y que'l pendré de gust el bany... L'aigua es claríssima, el mar apenas se mou...

—No vulguis fer massa la valenta...

—¿Jo?... ¡Fuig! ¿No sabs que nedo com un peix?...

II

La mamà, badant com totes les mamàs, se gronxa tranquilament, agafada a la primera corda. Mentres tant, la noia, nadant ardidament mar endins, se troba ab un jovenet que desde l'establiment del costat ha corregut en busca seva.

—Aquí'm tens, Amelia!

—Ja t'he vist venir.

—¿Estas decidida?

—Completament!... Jo faré veure que m'ofego, y llavors tu...

—Déixaho per mi... Adeu!... M'aparto una mica.

Pocs moments després:

—¡Socorro!... ¡Ai!... ¡Socorro!... ¡M'ofego!... ¡Socorro!...

Esvatot, crits, confusió.

—¡Una senyoreta s'ofega!... ¡S'ofega una senyoreta!...

Ab quatre vigorosos cops de bras, el jove s'hi acosta y ¡zis, zas!... ¡xop, xup!..., omplint d'alegria el cor de la pobre mamà, que a la platja plorava desconsolada, en menos que canta un gall y entre'ls *bravos* y'ls aplausos dels mirons, deposita gallardament sobre l'arena el cos encarcerat de l'hermosa banyista.

LLEÓ FONTOVA,

Fot. Areñas

Ilustre actor del Teatre Català.

III

La mateixa decoració del primer acte.

Passat un rato, discretament calculat, l'Amelia obre'ls ulls.

—¿Aont soc?

—Aquí, filla meva, al costat de la teva mamà... y d'aquet valent jove que t'ha tret de l'aigua.

La noia, mirantse'l fixament:

—Ah!... Sí; el meu salvador, el meu salvador!... Mamà, recorda't de lo que m'has dit. ¿Es el meu salvador!...

—Sí!... El teu salvador...

—Vull casarm'hi!...

Pausa curta. Un raig de llum ilumina súbitament el cervell de la mamà.

—¡Ah!—diu examinant al jove, que encara degota tot ell, com un gos quan surt de l'aigua.

—¡El meu salvador!—torna a cridar l'Amelia.

La mamà (*clavantli un revés «de madre y muy señora mía»*):

—¡Aquet no es el teu salvador, embustera!... ¡Aquet es el teu Magarrinyes!...

La noia (*apart*):—¡Pasterada!El jove (*escorrentse cap a la platja y tirantse altre cop a mar*):

—¡Maledizione!... No ha sortit be!...

(Teló ràpit.)

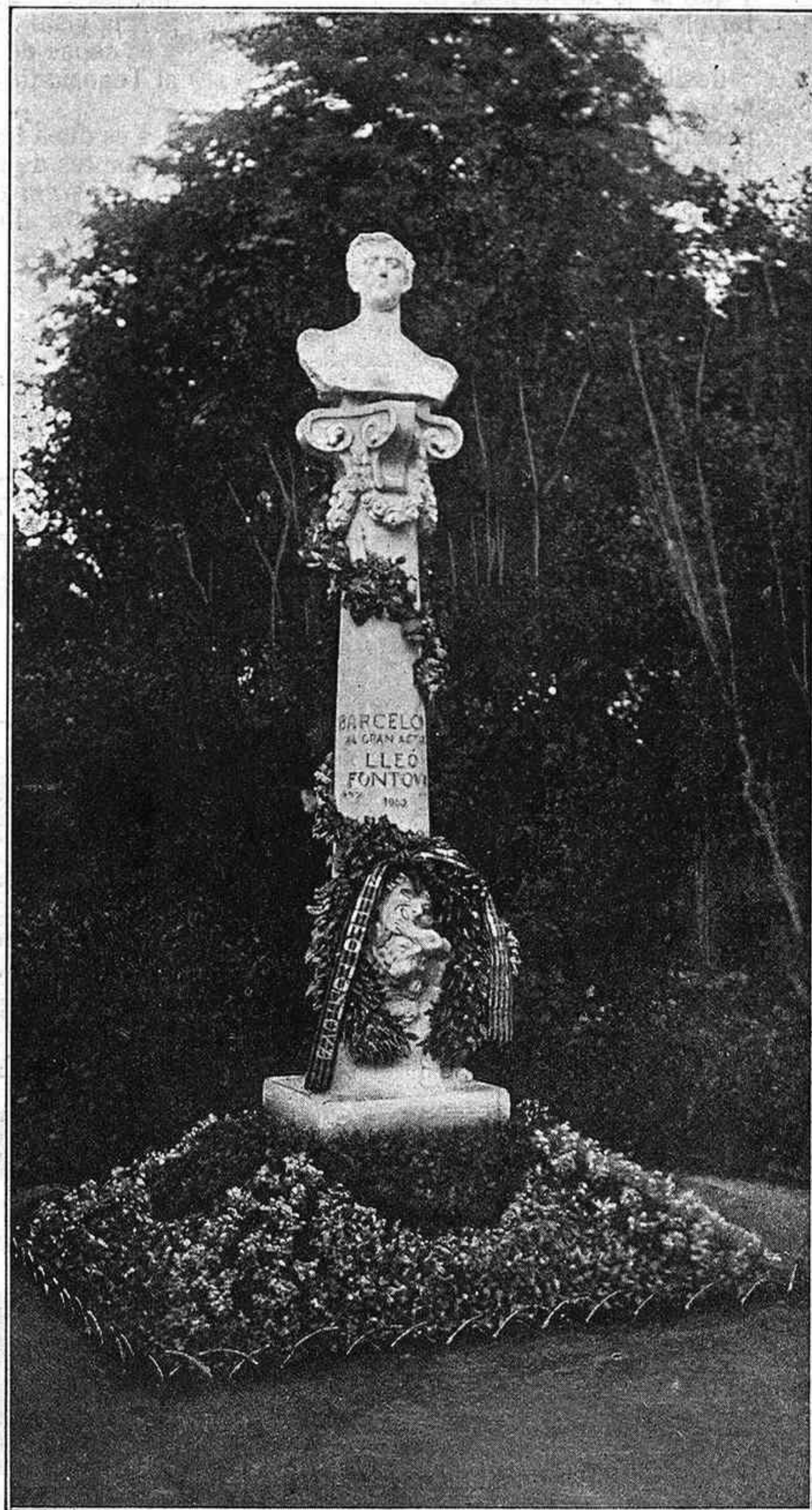
MATIAS BONAFÉ

ab son halè poderós, donà ànima y vida a tants tipus devinguts populars y a tantes belles creacions dels nostres autors, que sense ell haurien quedat en el paper com ombres borroses.

Van desapareixent els qui tingueren la sort de veure sobre les taules la figura d'aquell artista extraordinari, el primer entre'ls primers, y doncs de l'actor d'ahir no'n queda avui més que'l nom y l'eco llunyà de la seva fama, fa be el poble agrait demanant a la pedra que perpetui la seva noble imatge, entorn de la qual semblen brillarhi encara dies d'esplendor y llegirs'hi pàgines de gloria.

Ferm y senzill, com l'actor a qui va dedicat, el monument es hermosissim y honra al seu autor, l'escultor Gargallo.

L'ESQUELLA, que assistí al acte oficial de l'inauguració, posa entre les fetxes memorables de la vida barcelonina la del 10 de Juliol. El Parc, sempre bonic, sembla desde aquell dia més bonic que abans.

BUST D'EN FONTOVA

Inaugurat el passat diumenge al Parc de Barcelona.

Projectat y executat per l'escultor català Gargallo.

El bust d'en Fontova

Diumenge va inaugurarse al Parc el bust del gran actor al qui tant dèu el teatre de la nostra terra.

Es lo menos que Barcelona podia fer pera que en la memoria de les generacions futures no s'esborri jamai el record del qui,

UNA CONSULTA

Amparantme en l'amistat
que tu y jo ens hem professat
de cor y tota la vida
(la que ja no cultivem
perquè casi no ens veiem,
lo qual passa de la mida),

si això no't fos molestós
voldria, amic Revoltós
(no't demano un impossible),
tu que en el ram ets gat vell,
que'm donguessis un consell
lo més aviat possible.

Calculant (dirho m'espanta)
que vaig a tombà els quaranta,
que l'estar, com estic, sol
de cap manera'm convé
y que ja no'm cau gens be
fer els *gegants* y el *mussol*,

desitjo avui que *a priori*,
sobre el tema m'assessori
persona ben erudita,
ja que, fet el nus etern,
lo mateix hi ha per l'*infern*
que pel *cel* via expedita.

Després d'aqueix llarg exordi,
ab lo que'l teu parè acordi
m'hi conformaré ab molt gust,
puig me consta per part seria
que ets pèrit en la materia
y que sols doná'l pes just.

Tinc *cor-filada* a una rossa,
elegant y bona mozza,
ab uns peuetes de pinyó,
uns ullets blaus com el cel,
y una boca tota mel,
mes sense olò ni... *savó*,

També tinc posada en llista
a una morena, modista,
que per tot arreu derrama
gracia y sal de que'n fa acopi
y es capas de donar l'opi
al Tenorio de més fama.

Les dues tenen vint anys,
exemptes de desenganys
in refugium peccatorum;
la primera al món es sola,

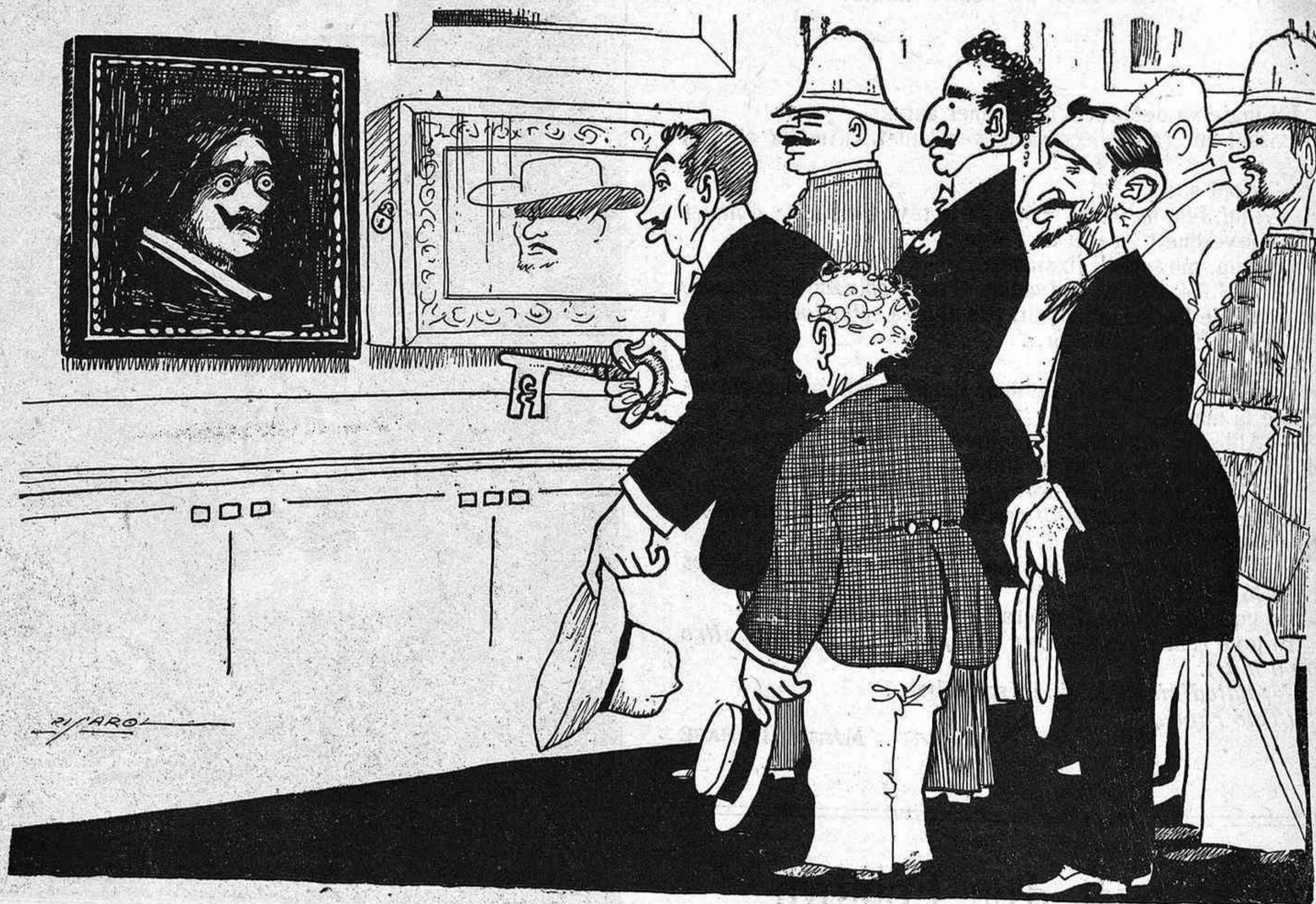
però l'altra, que's diu Lola,
té encara mare... (*¿Malorum?*)

Per fi una viuda salau,
sense fills y ab molt *cacau*,
me pretén més que jo an ella;
però, no obstant el *panís*,
francament, una *repris'*...
¿què't diré?...'m fa certa mella.

No vol di això, de cap modo,
que qualsevulga acomodo
me sembli dolent ni bo;
ho ha de dir la teva ciencia,
de notoria competencia
y en que hi fio de debò.

Com que del món n'hi ha un feix
y emmaridarme m'urgeix,
comunica'm tot seguit,
ab ta ploma arxi-galana,
de les tres, quina fulana
te sembla més bon partit.

AGULETA

CLAUSURANT L'EXPOSICIÓ DE RETRATS

—Amic Velázquez... Amic Goya... Tenim el sentiment de venirlos a tancar...
—Y a vosaltres, ¿quan us tanquen?

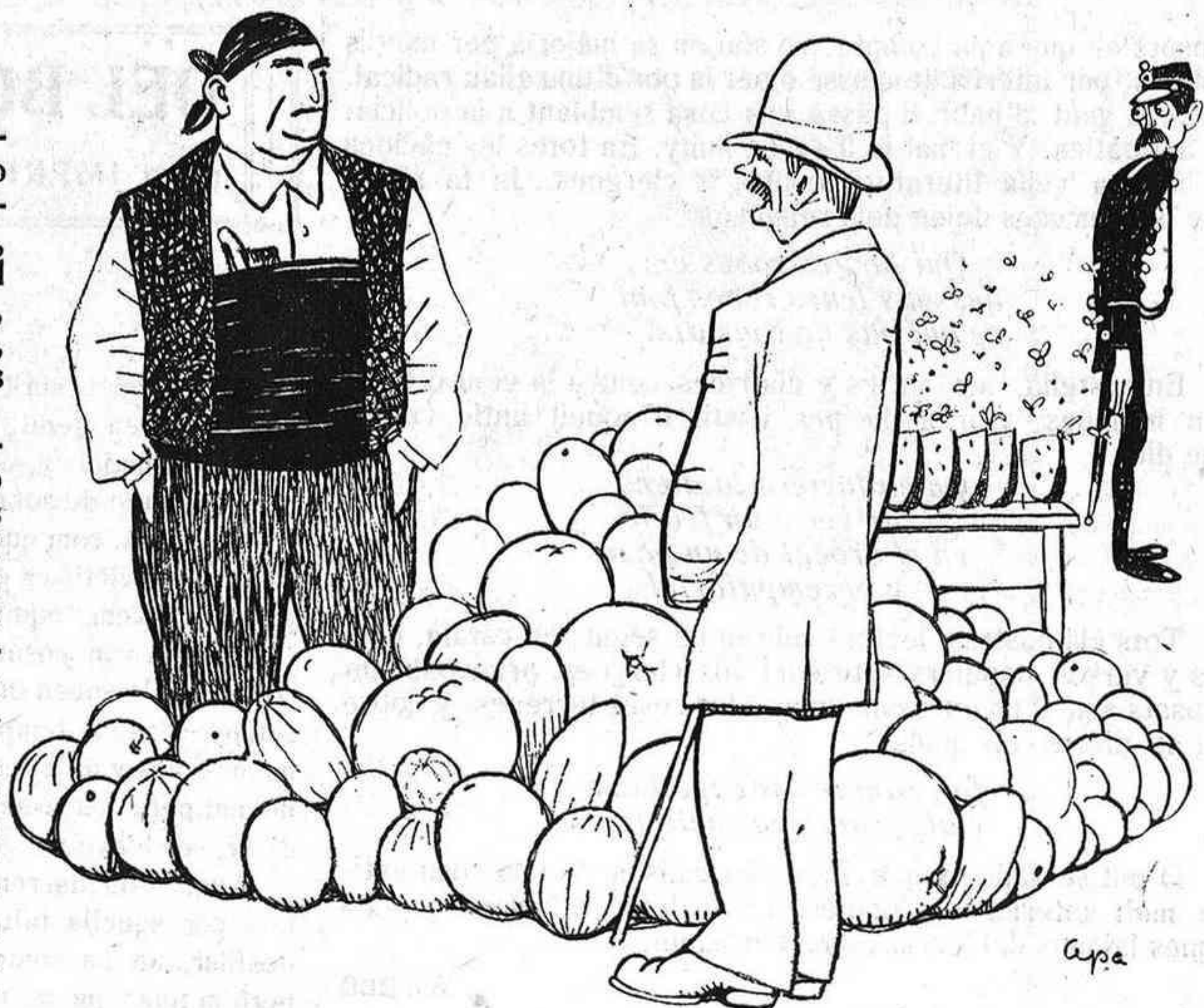
La gent d'habit

La present agitació a l'entorn del problema clerical fa de viva actualitat tot lo que a la gent d'habit se refereix. L'actualitat es la capritxosa tirana del periodista, y per això es cosa obligada aquets dies el parlar, desde les planes dels periodics, dels clergues y del clericalisme. Aixís, doncs, anem a servir el plat del dia als nostres lectors.

Malgrat tot allò de la superioritat catalana, evident en altres qüestions, es lo cert que Catalunya es una de les regions espanyoles més castigades per lo que'l ministre del Rei senyor Burell anomena la lepra clerical. Si les estadístiques no menteixen, les províncies catalanes ocupen els primers llocs en quant al nombre de comunitats religioses dedicades a l'ensenyansa. Y consti que aquest aspecte, el de l'ensenyansa congregacionista, es un dels més delicats aspectes del problema clerical. Les comunitats religioses més terribles, més nocives, no son pas les formades per religiosos de clausura dedicats a la vida contemplativa en la soletat quieta dels convents, sinó les constituïdes per *hermanos*, frares y monges, que atreuen les joves generacions cap als seus col·legis, desde'ls quals despleguen una poderosíssima acció, alhora familiar y social, sols comparable per la seva eficàcia a la que's realisa desde'l confessorari.

Les xifres que fins ara ha recullit el govern d'en Canalejas donen pera tot Espanya un total de 2.656 comunitats de dones y 597 d'homes. De les primeres n'hi ha de dedicades a l'ensenyansa 910, y de les segones 294. Malgrat esser incompletes les xifres, aquestes resulten ben importants. Recordi's que a Fransa, la qüestió de les congregacions religioses que disolgué M. Waldeck-Rousseau era, principalment, una qüestió pedagògica. Que'ls frares y les monges se dediquin a l'oració, y dejunin, y fassin penitencia, es cosa que no pot preocupar gaire a la gent. Però sí que l'ha de preocupar el quasi monopoli que les comunitats monàstiques realisen a Espanya de l'ensenyansa, al menos de la dels fills dels menestrals y dels burguesos. La gent d'habit ha comprès la veritat d'aquell principi que diu: *qui té les escoles, té l'avenir*, y treballa desesperadament pera apoderarse de les escoles d'Espanya, com a medi d'apoderarse de l'avenir del poble espanyol.

A Barcelona, lo mateix que en moltes altres poblacions de Catalunya, la causa del predomini de l'ensenyansa congregacionista està en aquet desig de *distinció*, de *bon to*, de *finura*, que es una de les tares més grosses del nostre poble. La gran majoria de les famílies envien el nen als *hermanos* y la nena a les *madres*, no per un sentiment de religiositat, ni perquè creguin millor l'ensenyansa que en els establiments religiosos se dona, sinó perquè es allí ont envien els seus fills totes les *bones famílies*, totes les famílies riques de la ciutat. Els pares y les mares—les mares sobre tot—troben que no fa fi, que no es distingit el portar els seus fills als col·legis particulars no congregacionistes, els quals, per altra banda, estan montats més modestament que'ls de les comunitats. De portarlos a les escoles públiques ja no cal parlarne, puig allí hi van els fills dels obrers, dels pobres, y tant la burgesia com la menestralada de bona posició senten una forta repugnància al contacte ab lo que'n diuen la pobrissalla.

MELONS

—Y vos, chè, no esteu disposat a secundar a la policia?
—Jo, sinyoret, lo que vull es que'm secunden a mi y que'm dixin els melons tranquils.

En general, l'ensenyansa que's dona en els establiments docents de les congregacions religioses està per dessota de la que's dona en els altres col·legis particulars y en les escoles públiques; els col·legis congregacionistes de noies són quasi tots veritables calamitats. Els *hermanos*, y més encara les *madres*, careixen dels més elementals principis, no ja de pedagogia, sinó de cultura general. No fa gaires setmanes que una distingida escriptora catalana, la senyora Carme Karr, donà al Ateneu Barcelonès unes interessants conferències sobre feminisme, en les quals, seguint el principi de *fortiter in re, suaviter in modo*, feu una crítica excelent dels greus defectes dels col·legis de monges.

Aquesta mania ridícula de la *distinció*, de la *finura*, explica la contradicció en que cauen molts homes anticlericals que deixen anar els seus fills als col·legis de les comunitats religioses. En això hi tenen una part principal les esposes dels nostres anticlericals de certa posició, les quals, no per fanatisme religiós, sinó pel ben veure de les famílies conegudes, s'entossudeixen en portar als col·legis de les comunitats als seus fills, y especialment a les seves filles. ¿Què dirien, de lo contrari, la família A, y la senyora B, y la viuda C? Les esmentades esposes, en el tracte de societat, no's fan ab les dames roges, sinó ab famílies y dames de la seva posició social, y la vida de *frequència* els imposa aquet y altres convencionalismes nocius.

Però es el cas que, ab tot y el favor de que en determinades coses disfruten, les comunitats religioses y els clergues en general no viuen pas rodejats d'un ambient de simpatia. Se'ls tolera, se'ls accepta, se'ls dintingeix, se'ls serveix y tot, però no se'ls estima. Si el clergat, tant el regular com el secular, no estés lligat a una serie d'interessos socials, ben malament la passaria. La gent d'habit, que sembla que hauria d'estar voltada d'una auriola de virtut, es objecte de l'hostilitat dels uns y de l'indiferència dels altres. Els de-

fensors ab que aquí compta, ho són en sa majoria per mòvils politics, per interès de classe o per la por d'una allau radical.

A la gent d'habit li passa una cosa semblant a la policia: es antipàtica. Y el mal ja li ve de lluny. En totes les nacions hi ha una vella literatura contra'ls clergues. Ja fa sigles que 'ls francesos deien dels religiosos:

*Qui larges robes ont,
dessous leurs robes font
ce qui pas ne vous dis.*

En castellà, les burles y diatribes contra la gent d'habit són infinides, y n'hi ha per l'istil d'aquell antic cantar que diu:

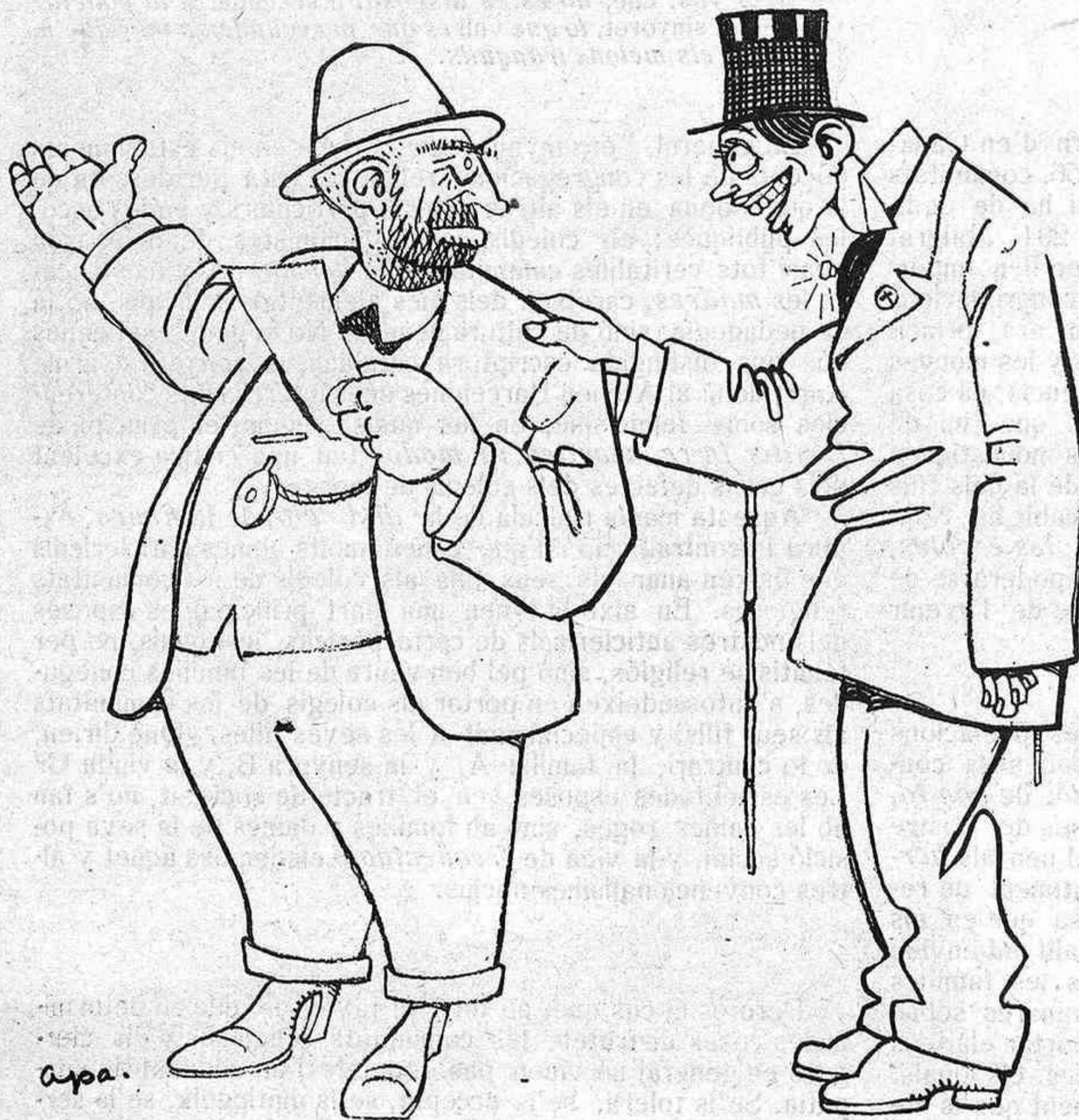
*Quien tuviera la dicha
de ver a un fraile
en el brocal de un pozo
y arrempujarle!*

Tots els nostres lectors sabran de segur, en català, contes y versos populars satirisant als clergues, principalment acusats aquí d'un excessiu amor a les coses terrenes, y sobre tot als diners, els quals

*fan cantar als capellans
y als frares carmelitans.*

D'ont se dedueix que l'anticlericalisme es una cosa antiga, molt anterior a Combes, a Canalejas, a Nakens y a les oques laiques del lerrouxisme barceloní.

WIFRED

Apa.

COMPENSACIONS

—Se'n parla massa d'aquet pobre jove... Al cap-d'avall
¿quin merit té això de morir d'una bomba?
—No s'enfadi, home. Potser demà'ns els faran a nos-
altres aquets elogis.

DEL BORN AL PLATA

□ □ IMPRESSIONS DE VIATGE □ □

XII

Anem seguint

Sia la calor, sia'l seu natural, sia que'l mar, com tot lo del món, té el seu genit, el cas es que en eixint de la badia el mar se va incomodar, y, com cavall que's vol treure la sella, se volia treure'l barco de sobre, y vinga fer bots y cabrioles.

Nosaltres, com que, naturalment, teniem empenyo en no moure'ns ni ser víctimes dels elements, ens agafavem per les baranes y conservavem l'equilibri del millor modo que sabiem.

A taula van posar unes fustes pera sostenir els plats y les copes, que's volien eixir de mare; la sopa era un trangol en un estany, el vi un temporal a dintre d'una copa; les soperes caminaven soles y no's tenia més que esperar que'n passés una pel davant pera servirse y deixarla anar, y el dinar, en comptes de dinar, semblava un sarau de Sant Victor.

Aviat, l'un darrera l'altre, molts passatgers, grocs y disgustats per aquella falta d'equilibri y respecte a l'estabilitat, van desfilir, ab un somriure que semblava dir: no es gran cosa, però'm temo que no'ns veurem mai més; el capità va anar que-

dant sol, voltat de l'oficialitat, que no té dret a marejarse, y alguns practics en el navegar, que hi tenen dret, però que no'n fan ús, y pera seguir les costums del barco y no fernos veure ab els companys, també'ns vam anar esgrogueint, y ab el somriure de reglament, ens en vam anar al camarot.

Un cop al camarot, no'n parlem. Essent ja de nit y ab el llum apagat, no vam voler saber lo que passava. Sentiem que'l barco baixava, baixava tant, que'ns preguntavem si potser baixaria massa y tindria feina a tornar a pujar, y quan era a baix vinga anar amunt, y quan ja quasi era al cim d'aquelles montanyes de goma, que si a la dreta, que si a l'esquerra, semblava tenir un moment de dubte, pera tornarse'n a anar avall altra volta; al camarot del costat se sentia gemegar, y a l'altre també y a tot el rengle; després venia una quietut, com si tothom s'esperés a la una, y a darrera un crit y un soroll de cascada de l'aigua que entrava an els de tercera, y corria per la coberta y es vessava per allí ont podia.

La nit va ser d'aquelles nits que, si tinguéssim pretensions d'aspirants a naufragos forsosos, ens en podriem alabar a la vora del foc quan fossim vells. El Pampero, que ve a ser una mena de tramontana que no ve de l'Empordà, sinó del diable de les Pampes, ens va estar gronxant d'una manera tan sense modos ni vergonya, que no'n parlarem perquè no sembli que volem tenir pretensions.

Allò que havíem sentit a dir que'ls barcos, en aquets tranzits, són *juguete de las olas*, doncs això va ser l'«Argentina»: un *juguete*, un verdader *juguete*.

Y mireu lo que són les coses. Al dematí, quan la claror va comensar a entrar per l'ull de vidre que tenim an el camarot, vam veure

MODES DE BARRETS

Els darrers models.

(De Política Cómica, de Habana).

un rengle de formigues que, mentres nosaltres ens gronxavem, elles, seguint una esquadra com si no hi hagués trangol, ni vent, ni Pampero, ab el seu granet de blat a coll, anaven seguint amunt y avall, ab tot el repós, ab tot l'ordre, y ab tota l'organissació que tenen aquestes bestioles.

Aquí, si fossim filòsofs, diríem que'l món es molt ample; que lo que per uns es tempesta pels altres no ho es, y viceversa; que la gota d'aigua... y això, y allò altre. Però com que no ho som, gracies a Deu, direm que'l mar se va calmar, que les ones van assossegarse, que vam veure les costes del Plata, y que'ns anavem apropant al terme del nostre viatge.

L'aigua del mar se va enrogir de color de fang, y quan l'aigua s'enrogeix no es per vergonya, es perquè hi ha un riu, y aquet riu era el Riu de la Plata.

Vam anar avensant poc a poc, dintre un immens bassal de cola de fang; per tots costats se veien barcos que entraven, que eixien, que demanaven pas; se veien els pals d'alguns que abans d'arribar havien naufragat; va venir un remolcador que'ns va agafar per la mà y ens va portar badia endintre; arribà el metge, y, sense miraments, va fer vacunar als de tercera (entravem al país de la llibertat); aquets van mudarse ab la millor roba, com si anessin a una festa; els barcos se varen anar espessint, varem anar trobant cent boies que'ns anaven senyalant carrers, com

una ciutat a dintre'l mar, y allí al fons vam veure una ratlla com un fil finíssim de blau clar.

Aquella ratlla era Buenos Aires. D'aquella ratlla'n van anar eixint, a mida que'ns apropavem, unes fumeroles imperceptibles que s'anaven tornant una boira; unes agulles primíssimes que s'anaven tornant xemeneies; cinquanta, cent, centenars de punxes que's varen anar tornant cúpules, y minarets, y campanars, y va apareixer la ciutat, com una planura de cases extesa fins a l'infinit.

Al ser al moll varem veure brassos aixecats y siluetes conegudes. Entre els brassos extesos, uns brassos de director d'orquestra: els brassos llarguissims d'en Morera.

Els vam estrenyer ab tot el cor. Vam estrenyer els d'altres vells companys a qui ja quasi no coneixiem; d'alguns que'ns deiem: «També aquest es aquí?», d'entusiastes de la nostra terra; del Centre Català; del Casal; del nostre Consul de l'Art, l'amic Artal, que tots estimem ja abans de haverlo conegut; de mallorquins, d'andalusos, de tants y tants que coneixiem de les nostres anades pel món.

Als brassos dels que són lluny l'anyoransa els dona forsa.

Que digui el mapa lo que vulgui: ¡n'hi ha molta, d'aigua, pera arribar a Amèrica!

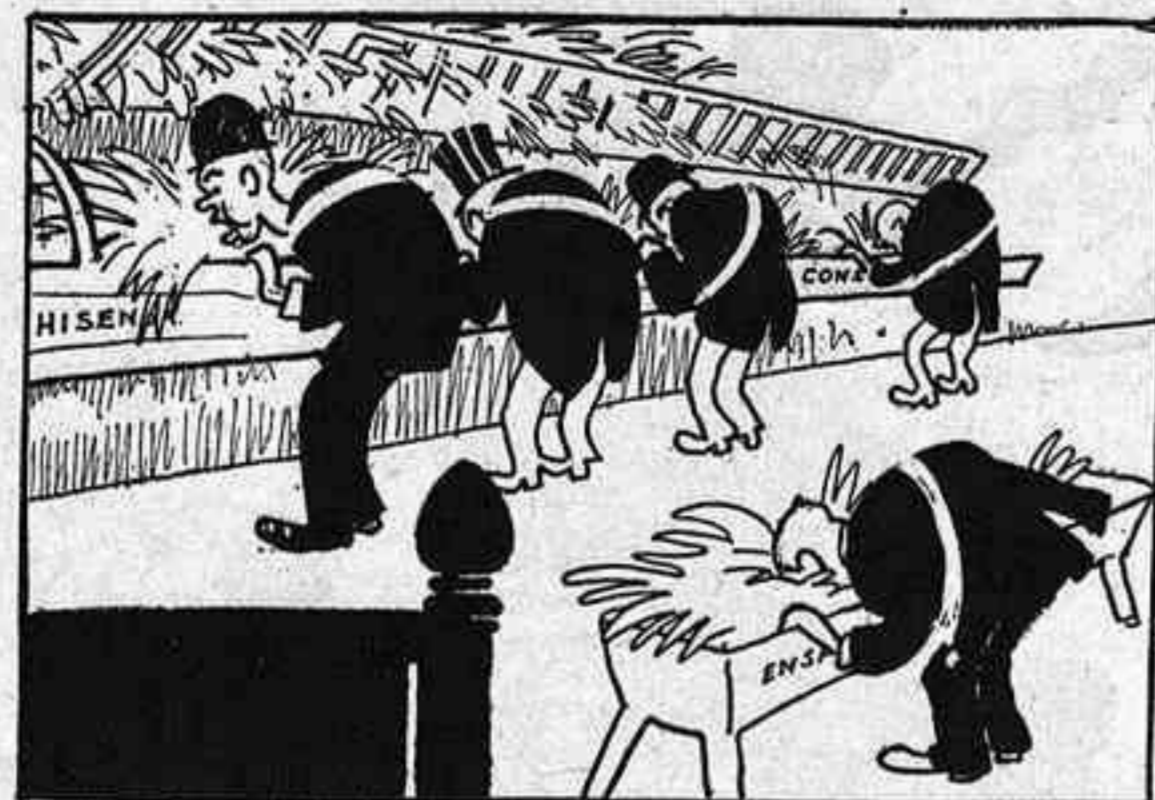
(Seguirà.)

SANTIAGO RUSIÑOL

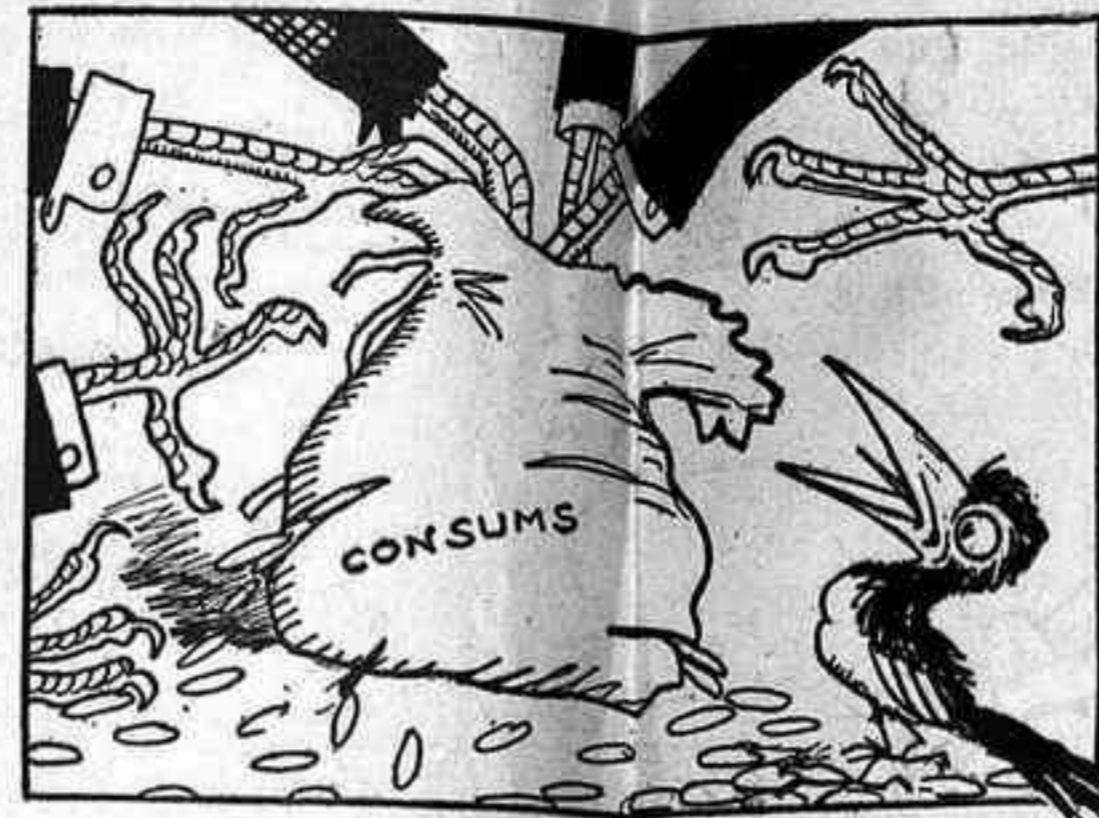
L'AJUNTAMENT DE MASGARLANDA (Historia d'uns mals instints — escrita en vint redolins)

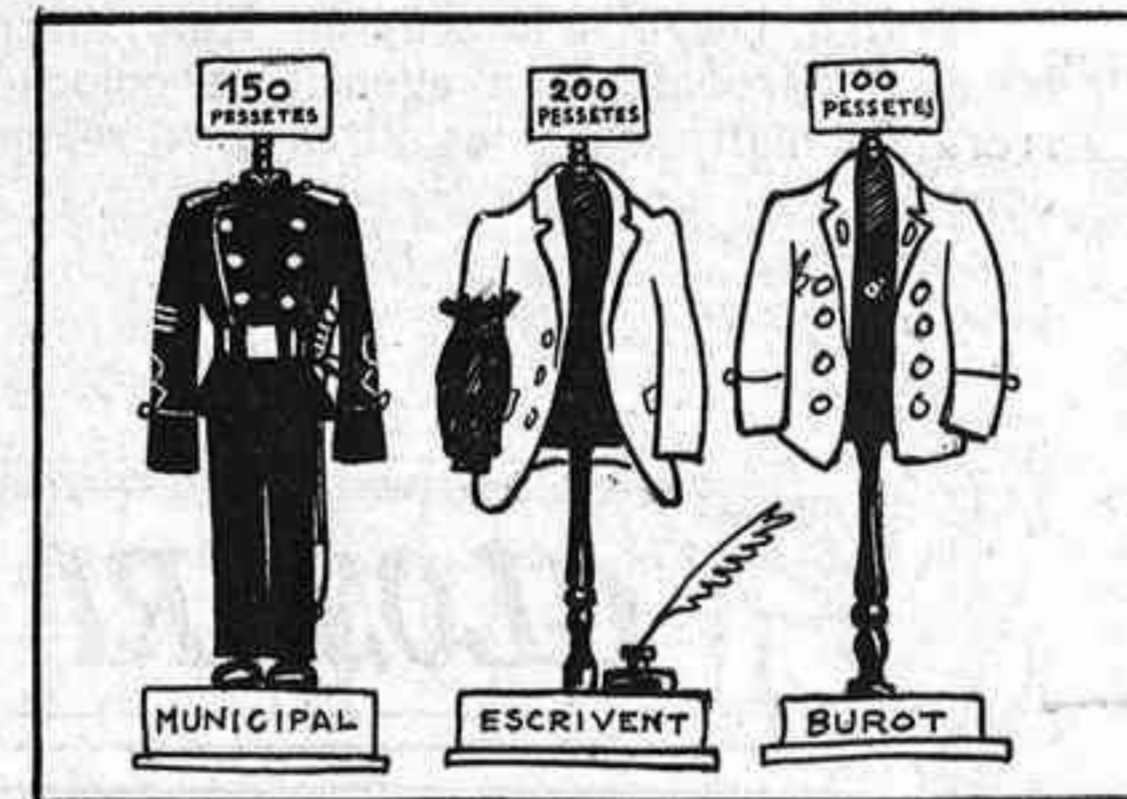
Davant d'un sac gros aixís, clama, en pes, el Consistori: —Què'n farem de tant pants?

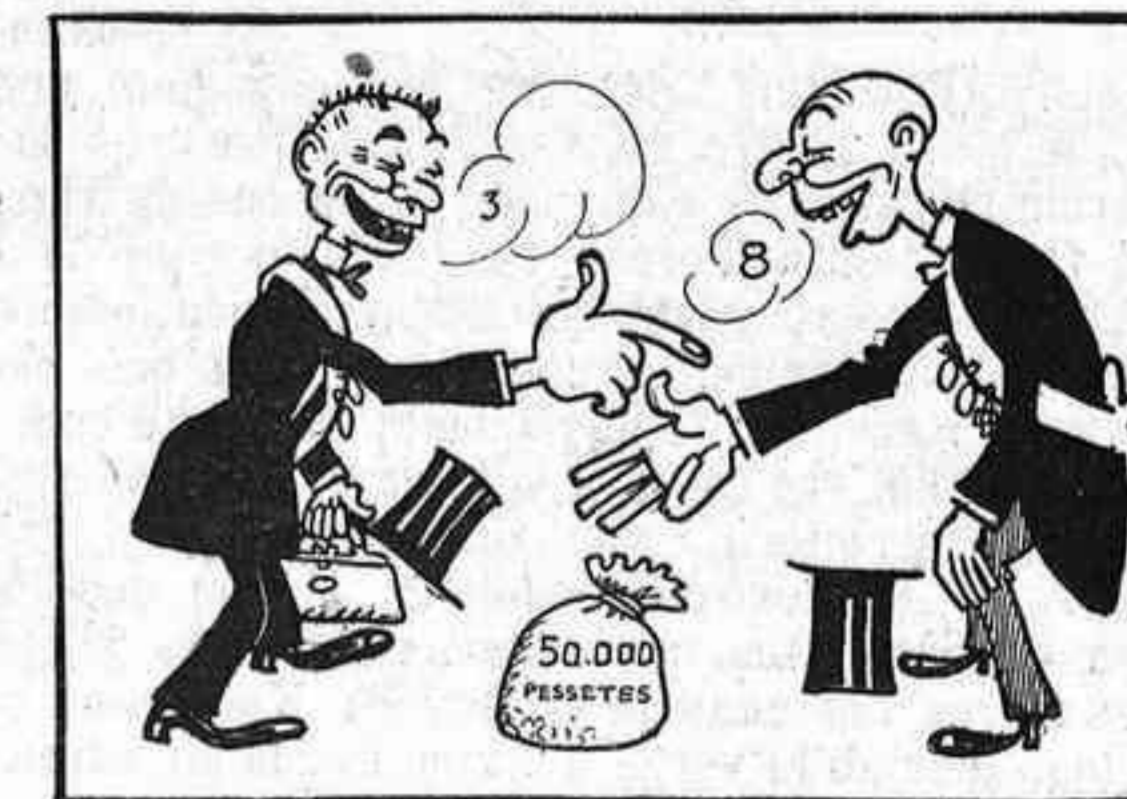
Els regidors aleshores assalten les Comissions... (llegeixi's «les menjadores»).

Y entren a la de Consums un grapat de morts de gana fets a les males costums.

Fins al més petit empleu que'ls obrers els solliciten els sayons hi posen preu.

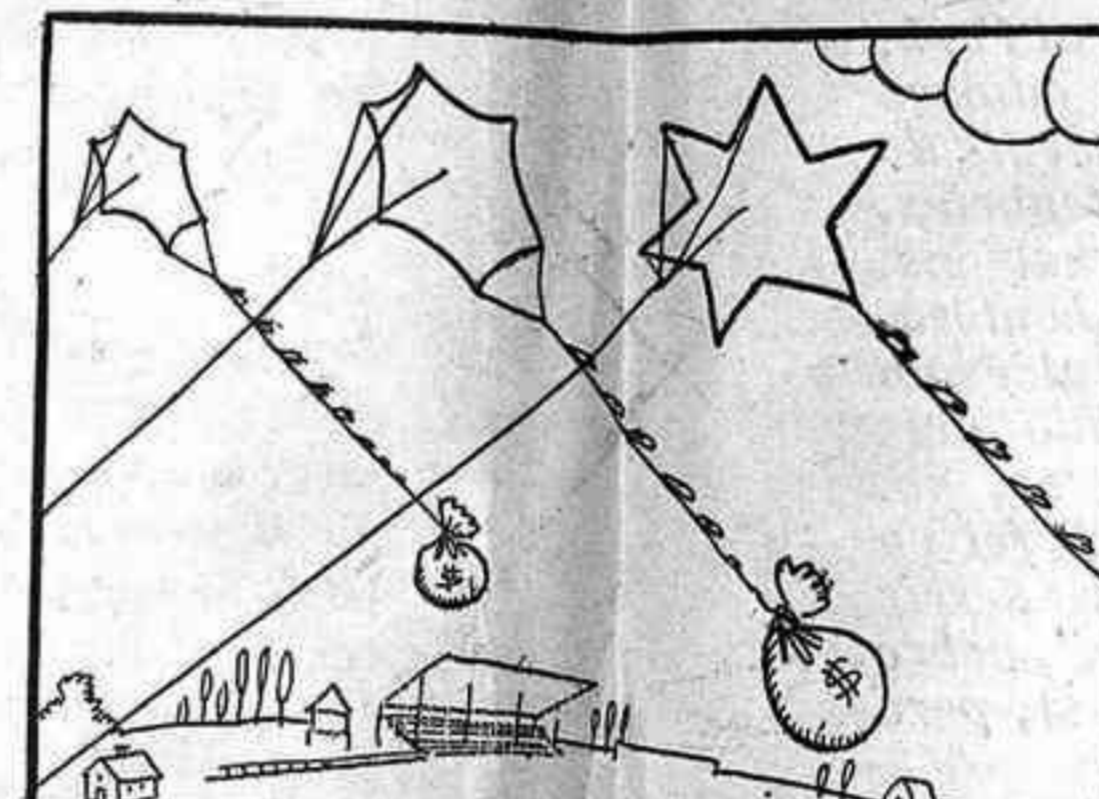
Els més barruts y els més suros ab motiu d'una embaixada ja's parteixen deu mil duros.

Pera ferse un bon recó es precis gastà, y per festes voten aprop d'un milió.

Un industrial pipioli que està fet a tractà ab llums es el que hi suca més l'oli.

Ve la festa dels estels y es un grapat de mils peles lo únic que vola pels cels.

Fan uns gegants nous, flamants, però les trapes resulten més vistoses que'ls gegants.

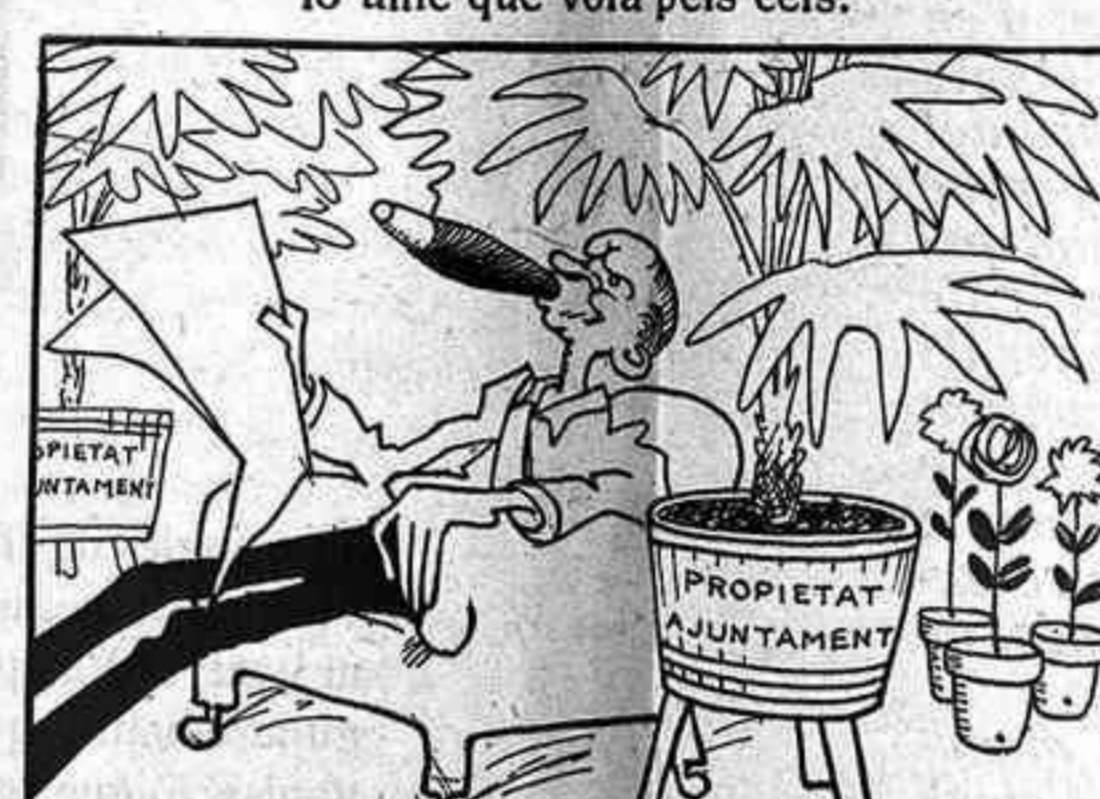
Fan tractes ab una cobla y, per podershi fè'ls seus, diuen que la paguen doble.

Fan Concurs de Sport vritat y els uns ensejen la forsa y els altres l'habilitat.

An els Mercats, y ab certs fins, fan molts obsequis a cambi de llussos y llagostins.

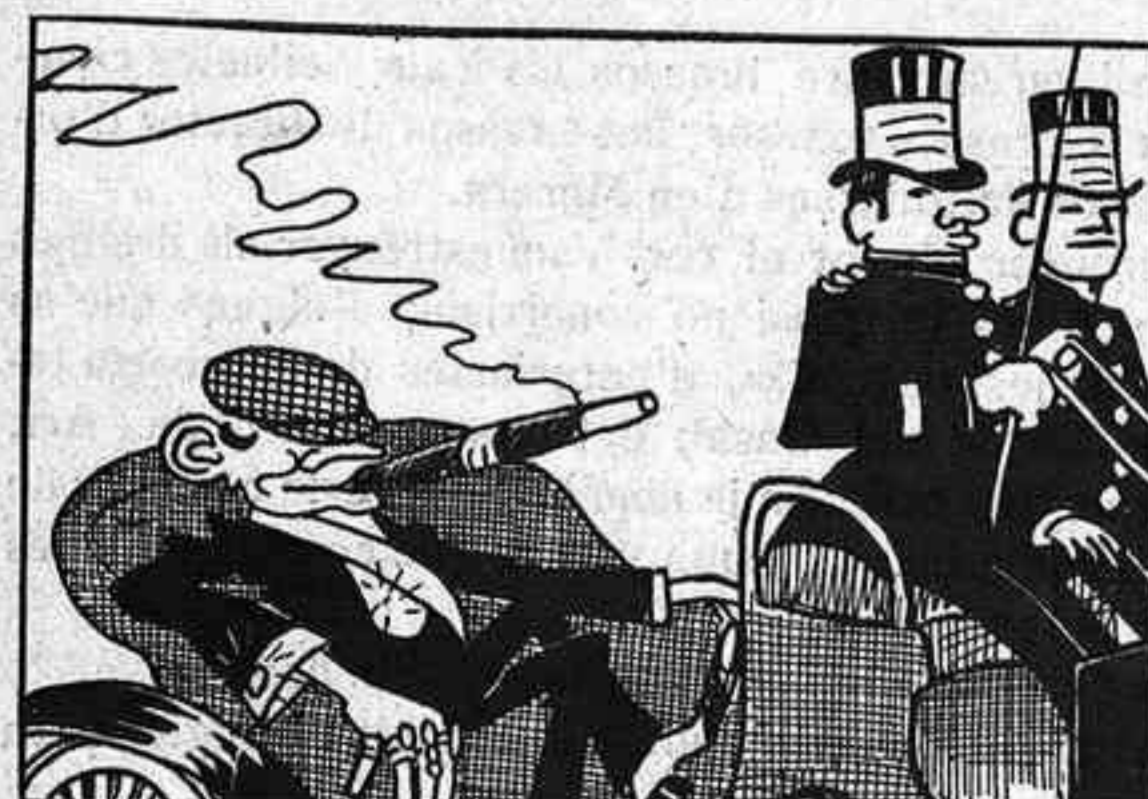
Lo que'l poble ha pagat car ells ho fan serví ab descaro pel seu ús particular.

Y, com qui hi fica y no'n treu, els edils de Masgarlanda s'inflen de per tot arreu.

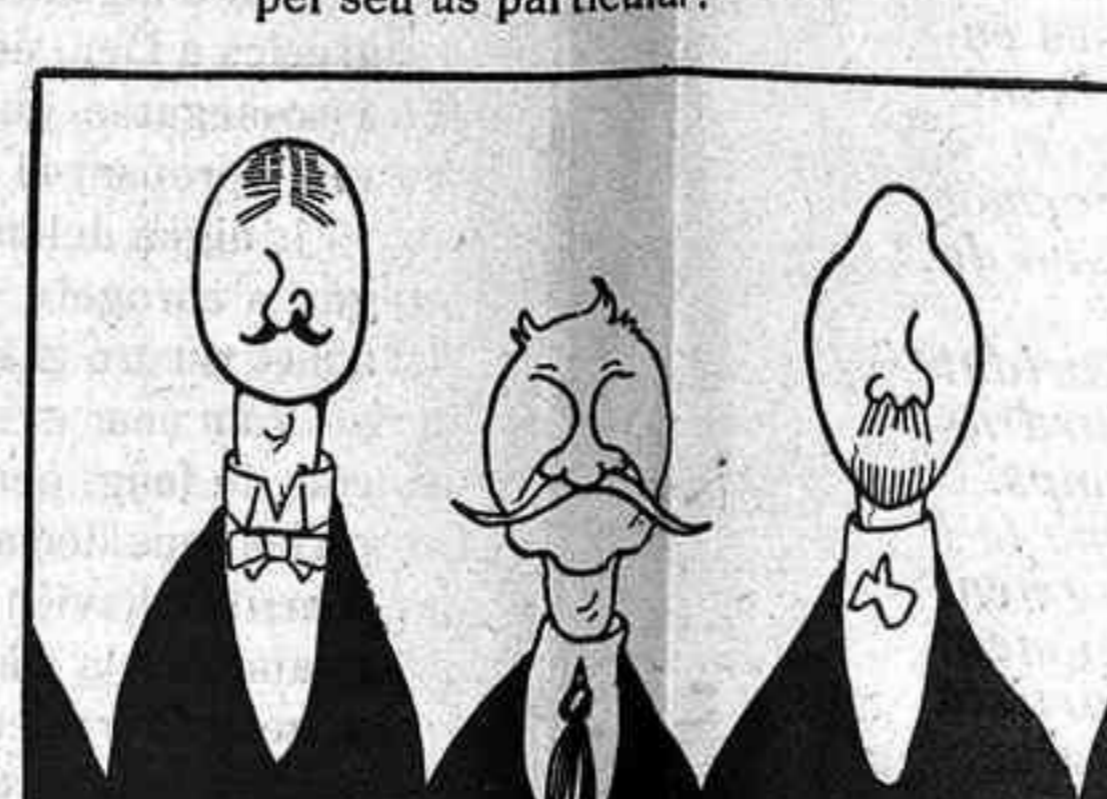
Un d'ells, el més trinxeraire, fuma, ara, sempre Carunchos y de gran senyó's dona aire.

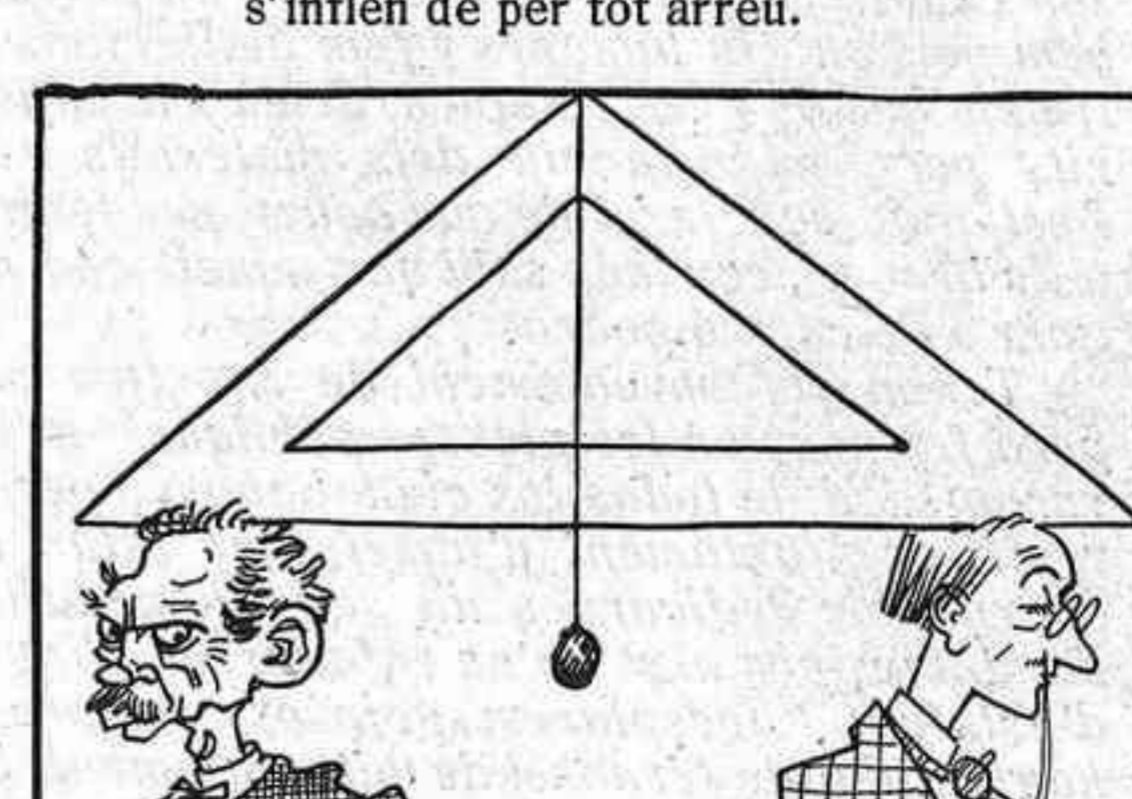
L'altre conserva la gorra, però no hi ha qui'l confongui ab cap mosso de cap torra.

Y un que porta vara y faixa, no content de fè'l paquet se vol pulir fins la Caixa.

Davant d'aquet camp perdut les honrades minories fan el cego, el sord y el mut.

Per xò la gent ignocenta ja no sab qui es taruguista ni qui es persona decenta.

Y en cambi, ¡oh contradicció! als lladres, a Masgarlanda, els fiquen a la presó.

FEMINISME

La senyora Carme Karr, molt més coneguda entre nosaltres, que'l seu il·lustre oncle, l'Alfons Karr, es la nostra Marguerida Durand. Es a dir, més aviat que de Marguerida Durand fa de Santa Teresa de Jesús, perquè la Durand es republicana y exclusivament dona política, mentres que la santa d'Avila además de castellana, cosa que plau molt a la senyora Karr, que fa uns quants mesos té com idioma oficial el castellà, era catòlica y de geni bellugadís y autoritari, a més d'escriptora, coses totes ab les quals coincideix la *leader* de les nostres feministes. Y com aquella santa dona va escriure «Las moradas», aixecantles además per totes les terres castellanés, la senyora Karr, pera coincidir una vegada més ab la verge d'Avila, escriu els estatuts d'un hostatge—«morada» en castellà—ont les dones podran reunir-se, organisant pera aquelles que són professores de piano, de cant, de llengües o d'indumentaria, una mena de borsa del treball. El centre femení donarà, com es natural, tota classe de facilitats pera l'esbarjo.

Això sí, el centre serà aristocràtic, una mena de Cercle del Liceu. Com no'l faran un centre de clausura, suposem que tindrà també la seva «peixera», desde ont les socies podran contemplar la gent y esser contemplades, com els nostres liceistes. ¡Com presumirem, els homes, al passar davant l'observatori femení! Pera fer l'os, no tindria preu l'obra de la senyora Karr, y constituiria un divertiment més pera aquells pobres xicots que's miren ab delectació els aparadors de les cotillaires. ¡Que'l millor dia hi hauria trencadissa? ¡Oh, no! Ja sabem tots que lo que'ns separa de la dona es molt fragil, però els brutals se contindrien, com sempre, per por a tenir de pagar els vidres trencats. Les nostres elegants tindrien, ab la «peixera», un escenari de triomfs decisius. El gros public, que les veu passar en els seus autos o en els seus landós, com visions inasequibles, se deturaria davant la vidriera encisadora, y elles, eternes Eves temptadores, se mostrarien en la plenitud de les seves gracies, passejantse cadenciosament, seient ab *pose*, mostrantse en totes les imaginables actituds, com les modelos d'«El Sigle» davant d'una compradora capritxosa.

Una dona darrera un vidre té una meravellosa forsa d'atracció. Cregui'm la senyora Karr, fassi «peixera» en el seu centre. Un palco d'exhibició en el carrer té un extraordinari prestigi. L'acera de la Penya de Madrid ¿no es una fira de vanitats y un mercat d'amors? Per ella passen totes les dones que tenen un preu o una bellesa, el vestit de les *fashionables* y les generoses temptacions de les pecadores, la modisteta sense resignació, la florista corredora de petons y roses. Els dandys y els don Joans madrilenys, en les seves cadires vanitoses, trien entre les que passen, y pensen que aquella actitud seva de cavaller displicent y murmurador trenca més cors que la galant sabiduria del *burlador* de Sevilla. Y els seus mitjons de seda, que ensenyen els pantalons recullits, els serveix d'esquer pera aventures. La «peixera» del Centre Femení podria esser una cosa semblant pera les nostres dones. Les seves mitges calades, que les faldilles, discretament aixecades, mostrarien an els Adams del carrer, farien el mateix efecte que la clàssica poma d'Eva, y's colocarien més solteres y's distreurién més casades.

Perquè es l'amor y el matrimoni lo que deu procurar que's multipliqui la senyora Karr. Una dona s'estima més trobar una colocació que un nuvi, y prefereix més un marit que una clientela. Ja s'es dit moltes vegades que'l matrimoni es la carrera de la dona. Pera que aquesta carrera la puguin seguir ab aprofitament les socies del Centre, jo de la senyora Karr, hi posaria una mena d'academia de bellesa, com la del *Arte de ser bonita*. Hi hauria classe de curves, sala dels passos, aula de somrisos, càtedra dels petons que tenen de donarse y els que no, gimnasia rítmica, que ¡ai! aquesta vegada no podria dirigir en Llongueras, y un saló d'esgrima d'amor ont

s'apendria l'art de deixarse caure a fons y la ciencia de defensarse pera no esser tocases.

Y això, cregui'm la senyora Karr, aniria millor que una borsa del treball y una agencia de colocacions, pera la carrera del matrimoni y les altres carreres que poden fer les dones.

CHANTECLER

BUSTOS Y ESTATUES

Ab motiu de la glorificació d'en Lleó Fontova al Park, s'ha parlat de bustos y d'estatues y s'han fet odioses comparances entre monuments de debò y monuments de per riure, establintse classes, diferencies y categories.

L'amic Soler de les Cases, mestre en indignacions, s'ha tornat a indignar ab això del bust an en Fontova. Ell voldria que al immortal actor català se li alsés un monument gros y pesant, ab una base ben sòlida, dels de primera classe, com si diguessim. Nosaltres, no. Nosaltres pensem que, si el pedestal li hagués fet en Falqués, posem per cas, y l'hagués servit com va servir al pare de don Ernest, ja hauria quedat ben servit, pobre Fontova! Y per això ens conformem ab el modest, però artistic, sòcol d'en Gargallo.

Acceptant la teoria dels tamanys per les categories, vindriem a parar a una serie de contrassentits y de deduccions altament còmiques per lo absurdes. Cauriem en la deducció, per exemple, de que en el monument d'en Prim s'honra més al cavall que al cavaller, ja que'l bruto fa molt més bulto y molta més patxoca que la figura del general; de que'n Colón es el més ben glorificat perquè es el que està situat més aprop de la Gloria, suposant que aquesta sia al cel y que'l cel se trobi cap amunt; y de que'n Clavé d'aquí, fou més gran home que'n Wagner de Bayreuth, perquè l'estatua es més macissa y el conjunt més voluminos; que'n Clavé tenim entès que ja n'era de corpulent y sapat, però no tant com ens el representen a la Rambla de Catalunya; l'esculptor, a la cuenta, se va excedir, va passar de la mida, n'hi va posar de més, ne va fer un gra massa, en una paraula.

Nosaltres creiem que'n això de l'estatuaria monumental s'ha de pendre la bona voluntat y callar. Veieu? Un senyor fosc del ombriu Sant Gervasi ha aixecat, al minuscule jardí de la seva torra, un petit monument a Mossén Cinto... Arri poc o molt, pera un poeta! Si avui trobem pèls en els tamanys y fem distincions envejoses entre els bustos y les estatues, demà classificarem els mèrits per l'importancia dels materials y arribarem a l'estúpida conclusió de que aquet, per tenirlo de marmol o de bronzo, era més sabi que aquell que no'l té sinó de guix o de cartró-pedra.

Tenim el convenciment de que Deu no'ns ha cridat pera fer nosa en les plasses públiques ni en els jardins «propiedad de todos los ciudadanos», però si, temps a venir, un Ajuntament d'aquets que estan de broma té'l capritxo de dedicarnos un senzill medalló o fragment d'estatua, per això no'ns enfadarem. Vinga el fragment d'estatua; l'acceptarem gojosos, sempre que l'artista hagi cuidat de férnosel de mitg en amunt. Si'ls estatues-sin de cos per avall, sí, que tindrien dret a protestar, els homenatjats; y encara no tots, perquè'l dia que'ls futbolistes aixequin un monument al seu «home», al rei de la

cóssa, aleshores sí que tan sols ab unes pantorrilles gruixudes y el nom a sota n'hi haurà prou y massa.

La gloria de les estatués! Per sòlida que sia, no ho es mai tant com el record dels estatuats. Quantes y quantes necessiten una reparació y no's queixen! Y sinó que parlin, entre altres, la d'en Güell, que fa tants anys que aguanta la capa a la Granvia; la de l'Aribau, que, cada dia, a entrada de fosc, també l'aguanta; la d'en Comilles, que's va tornant més negra que'ls negres que van enriquir al seu propietari... Ja'n són de fermes y de debò la major part dels nostres monuments públics, però no'ns fem ilusions, que si han costat molt d'alsarlos, quan toquin a enderrocar s'hi anirà molt depressa.

XARAU

va donar a conèixer un ensopegat quadret de'ls Quintero, *El último capítulo*, que fa de bon escoltar. Molt be, en l'interpretació, la Moreno y els senyors González y Vilches.

El dimars d'aquesta setmana l'Irene Alba, que es una actriu admirable, va tancar ab el seu les funcions de benefici, tenint lloc l'estrena d'un xistosíssim pas de comedia de l'Arniches y en García Alvarez, *La primera conquista*, obreta en la que s'hi varen lluir tots els que hi prengueren part.

GRANVIA.—*La reina de los mercados* es una opereta del gènere comic, el llibre de la qual no's distingeix per sa originalitat ni per ses condicions literaries. Els senyors Perrín y Palacios escriuen massa y massa depressa pera entretenirse a fer obra artística y cuidada, acontentantse ab ser uns humils manobres del gènere chico. La música, del mestre Luna, es passadora, essent aplaudits alguns fragments d'inspirada melodia.

La presentació, regular, y l'interpretació, en general, ajustada.

PETIT PALAIS (abans *Petit Moulin Rouge*). - Projeccions

TELÓ ENLAIRE

PRINCIPAL.—Ha fet la seva presentació el mico *Moritz I*, un mico de tamany natural, tan intel·ligent, que talment sembla una de les moltes persones que corren ab cara de mico. Té una extraordinària intuïció y una tan rara habilitat imitativa que li permeten executar un grapat d'exercicis de veritable merit.

Moritz I es un consumat ciclista, un patinador excelent y un senyor ben educat en tota l'extensió de la paraula. Un chimpancé moníssim que, o molt ens enganyem, o serà visitat per tota la mainada del pla de Barcelona, perquè es un exemplar digne d'admirar-se y mereixedor de tantes consideracions com un tenor, un torero, un conferenciant o un regidor de la Comissió de Consums.

TÍVOLI.—Cap novetat, de vuit dies ensà, fòra de la reestrena de *La Santa*, xistosíssima comedia del senyor Bonaplata Alentorn que va celebrar molt el public del «Tívoli», y a instancies del qual s'haurà de representar, segurament, una pila de dies seguits.

Pera molt aviat s'anuncia l'aparició de la famosa estrella de celebritat mundial, la siclíptica Otero.

Sí, vaja... Després de *La Santa*, el dimoni...

NOVEDADES.—Quan arribin aquestes línies a ulls dels nostres llegidors, la Companyia del Teatre de la Comedia de Madrid s'haurà despedit del nostre public. La temporada ha sigut profitosa pera tothom y pera l'empresa en particular, lo que prova que ab bons actors y obres interessants, la crisis teatral se pot conjurar facilmente.

La passada setmana no ha pogut esser més agradosa. El dimars, el benefici d'en Santiago, interpretant *Triplepatte*, d'en Tristà Bernard, ab una gracia que enamora.

El dijous va tenir lloc el benefici de l'actriu Mercè Pérez de Vargas, ab l'estrena, en castellà, de la famosa comedia d'en Meyer Forester *Juventud de príncipe*, atildada traducció dels senyors Costa y Jordà. L'hermosa obra fou artísticament interpretada per la beneficiada y pels senyors Rivero, Vilches, Zorrilla, González, Caba, Portes y demés actors.

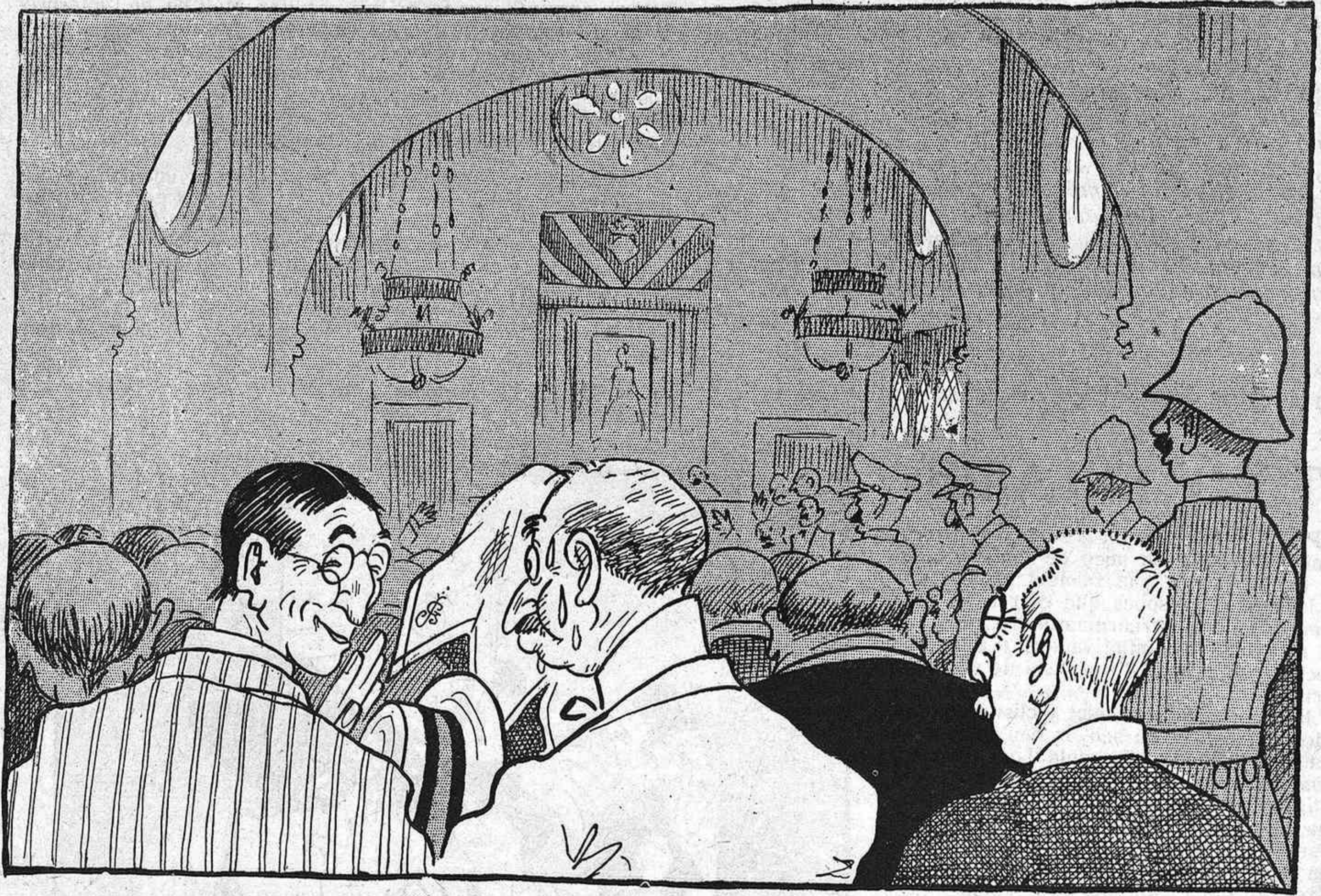
El decorat que per aquesta obra han construït els escenografs senyors Vilumara y Junyent es altament artistic.

La nit del dissabte, ab motiu de celebrar son benefici l'actriu Matilde Moreno, se'ns

AMPARANTSE A LA LLEI

—Ab aquet tipo tan vell te fas, ara?
—Què vols dir?... ¿Hi hà o no hi hà llibertat de cultes!

AL SALÓ DE CENT

- De calor se queixa?... No durarà gaire, no s'espanti.
- Que vol dir que enjegeran els ventiladors?
- No... Que aviat se'n diran quatre de fresques.

cinematogràfiques de primer ordre. Molta varietat. Atraccions de veritable interès, entre elles les coupletistes *Paca Ubaldo* y *Mari Gloria*, y la parella de ball *Bombitas*. L'ilusionista *Canonje* (fill del cèlebre prestidigitador) fa també les delícies del public.

Darrerament han debutat *La Gitanilla*, una simpàtica xicota que balla y canta com les millors del gènere, y *Los Gonzalitos*, una parella de ballarins que *se las traen*.

L. L. L.

ESQUELLOTS

L'homenatge *silenciós* al regidor senyor Rius segueix endavant, tan sorollosament com si tal cosa.

Encara's reben y's publiquen adhesions, y encara hi ha desocupats que consideren que la millor manera de provar el seu amor a Barcelona es posarse incondicionalment al costat d'un jove, gaire be un nen, —segons en Santiago Gubern— que desde que es a Cà la Ciutat, ab perdó sigui dit dels admiradors de la seva eloqüència, no n'ha ensopegat ni una.

Lo que sembla que ja no continúa es la campanya comensada pera exigir les degudes responsabilitats als autors y mangonejadors de les festes, d'aquestes desgraciades festes que, com deia *El Poble Català*, han costat als barcelonins 800.000 pessetes que no han de deixar rastre, y han servit, de més a més, pera

posarnos en ridicul davant dels pocs forasters que han vingut a presenciarles.

¿Es que l'assumpte ja's dona per llest y acabat, o es que, pera aclarir els comptes y gatuperis de les passades festes, s'espera que se'n fassin unes de noves?

Convindria saberho, com també seria bo averiguar què'n pensen d'aquest estrany silenci aquells senyors que a darrers de Maig, es dir, en plena *juerga*, demanaven calma a tothom, baix promesa de parlar y esbrinar tot lo de les festes quan aquestes fossin acabades.

¿Que potser encara no ho són?

Referintse als discursos que a la bona memoria d'en Fontova pronunciaren, diumenge, a Belles Arts, els senyors Iglesias, Mantua, Conrat Roure, Gual, Soler y Roig y Bergadà, diu *Las Noticias* que foren *elogios póstumos*.

Segurament que'l colega vol dir *fúnebres*; perquè postums voldria dir que'ls senyors Iglesias, Mantua, Conrat Roure, Gual, Soler y Roig, autors dels citats elogis, ja no son d'aquet món.

Y nosaltres els tenim per molt vius, gracies a Deu.

Hem observat que desde que se li han descobert els seus enredos en el ram de Consums, *El Diluvio*, que ja escribia bastant malament, s'ha agravat d'un modo extraordinari.

¿Exemples? Vegin aquestos, extrets d'un sol número del referit periodíc.

DAVANT D'EN FONTOVA

—Que qui era, diu?... Un gran comediant!
Ah! Aixís encara espero que me'n faran un a mi, de monument.

SI FOS POSSIBLE!...

—¿Ha vist aquets regidors, que tranquils? Ja n'hi ha una pila que se'n van a fora.
¿D'això's queixa?... Lo que a la ciutat li convindria es que se n'hi anessin tots... y no tornessin mai més.

Tractant de donar compte d'un incendi, vol explicarnos aont ha ocorregut, y ho fa en aquets curiosos termes:

«En el entresuelo de una casa situada en la calle de Escudillers, cruce con la plaza del Teatro...»

El pobre diari ja no's recorda de lo que son cantonades.

S'ocupa després d'un ruidós assumpte que ha donat lloc a un procés, la vista del qual s'ha celebrat aquets dies, y parla així:

«El procesado le hizo un disparo (á la víctima) produciéndole una herida de la cual falleció... instantáneamente.»

Tan preocupat està el confrare, que no ha trobat la manera de dir que'l va assassinar d'un tiro y per l'espatlla.

Relata, per fi, l'estat actual de les negociacions que sobre'ls comptes de la setmana d'aviació té pendants l'Ajuntament ab l'Aero-Club, y, sense més ni més, etgega aquet desatino:

«La última nota á nosotros llegada por la Comisión...»

Por la comisió de tants y tan horrorosos delictes contra la gramàtica y'l sentit comú, ¿no creuen vostès, parlant ab tota sinceritat, que *El Diluvio* mereix un fort castic?

El reputat escriptor don Frederic Urrecha s'ha separat de la redacció d'*El Diluvio*.

Don Frederic, ¡l'enhorabona!

¡Dimontri, dimontri!

El senyor Iglesias (don Ambrosio), ab la frescura que'l caracteriza, ens ha aludit al Congrés, assegurant que L'ESQUELLA ha publicat articles en que s'induia al poble a cremar cases.

Si's tractés d'una persona seria y de responsabilitat contes tarem al trompet del *caudillo* en deguda forma.

Però del senyor Iglesias (don Ambrosio) ¿quí volen que'n fassi cas?

A l'acte de l'inauguració del bust d'en Fontova varen assistirhi molt pocs regidors. Dels lerrouxistes, que son vintinou, tan sols n'hi havia quatre o cinc.

—¿Per què no deuen haver vingut els demás?—preguntava, extranyat, un curiós.

Y un altre, que, a la cuenta, coneix el panyo, li contestava:

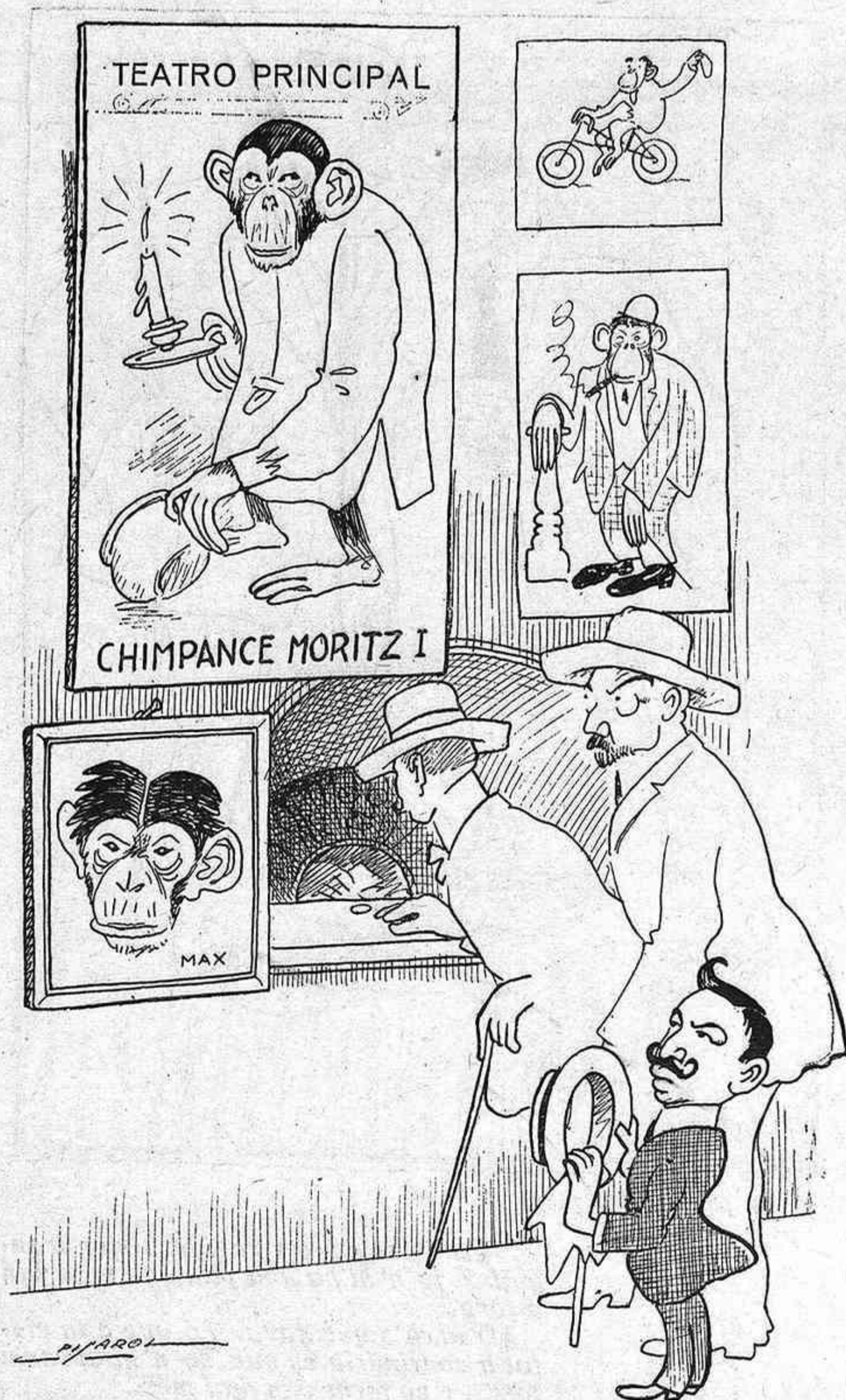
—¿Que no veu que aquí no hi ha tiberi?

El Progreso vol que'l Govern tregui d'Espanya als jesuites. Y pera donar forsa a la seva demanda,—demanda que, per altra part, ens té sense cuidado—no troba res millor que apoiarse en l'ordre d'expulsió dictada contra ells per Carlos III l'any 1767.

Flac de memoria està l'orgue del *caudillo*.

Dies enrera ens deia que les Ordenances Municipals de Barcelona han caigut en desús «perquè són massa velles». Y encara no tenen vint anys.

¿Còm es, doncs, que avui vol donar valor a una ordre real dictada fa prop d'un sigle y mitg?

MORITZ I O MORITZ II?

—Ens hauria vingut be, pera un número de les passades festes!
 —Què? Que vols dir que no'ls el havem donat el mico?

Y ara no'ns vingui *El Progreso* dient que som obscurantistes y que defensem a la gent de la *calle de Caspe*. Nosaltres aquí no defensem a ningú. Però creiem, aquí y a tot arreu, que pera demanar l'expulsió dels jesuïtes no hi ha cap necessitat de dir burrades.

Molt animada promet veure's l'excursió marítima que pera'ls dies 24 y 25 ha organitzat l'Ateneu Enciclopèdic Popular. Els excursionistes visitaran ràpidament Port-Vendres, Bañuls, Perpiñà y es detindran a La Escala, a l'objecte de contemplar les belleses històriques de les Excavacions d'Ampuries. A hores d'ara pot donarse per closa la llista d'admissió, doncs el número de passatges ha de ser limitat y son molts els que tenen ganes d'embarcarse.

Cullit al vol, davant del bust d'en Fontova:
 —M'agrada que's dediquin monuments als actors, perquè sento un entusiasme gran, un verdader deliri per l'art escenic.

—Què enraones!... Si no hi vas mai, tu, al teatre...
 —Ja ho sé, però hi va la dona. Y mentres ella hi es, jo respiro.

Diumenge, a la «Quinta Joana» y a la plassa superior del Funicular de Vallvidrera, tindrà lloc l'*Aplec de la Sardana*, que ha arribat ja al quart any de la seva instauració.

Pendran part en la simpàtica festa la *Schola Cantorum de Sant Rafel*, l'*Orfeó Gracienc* y la *Cobla Gironina*.

El programa, que es llarg y interessant de debò, comensarà a realitzar-se a les deu del matí, y ocuparà probablement tot el dia.

Un axioma de teatre modern.
 El director artístic d'un dels nostres coliseus d'estiu ho retreu sempre ab tò sentenciós:

—El tinc molt estudiat, jo, al public—exclama.—Com més curts son els vestits, menos llargues troba les escenes.

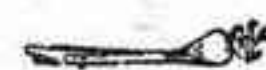
Ja sab, don Teodoro Baró, lo que li toca fer, doncs. Vestir a tots els personatges de les seves obres ab calsa curta.

¡Apreta!...
 Deia l'altre dia un anunci:
 «El que haya perdido dos bueyes, puede pasar á recogerlos en Casa Anguilero.»
 Ja tenia raó aquell:
 «En aquesta infortunada Espanya, de mica en mica, va perdente tot. La fe, la probitat, la conseqüència...»
 Tot, tot; fins els bous.

En un carrer de Nova York, davant d'una casa d'aquelles tan altes, hi ha un home estirat a terra ab el cap esberlat.
 —De quin pis ha caigut?—pregunta en Mark Twain, que s'ensopega a passar per allí.
 —Figuri's,... del que fa tretze!—li respon un del grupo.
 —Del tretze?... Pobre home! Ja'l planyo... Es un número que porta desgracia.

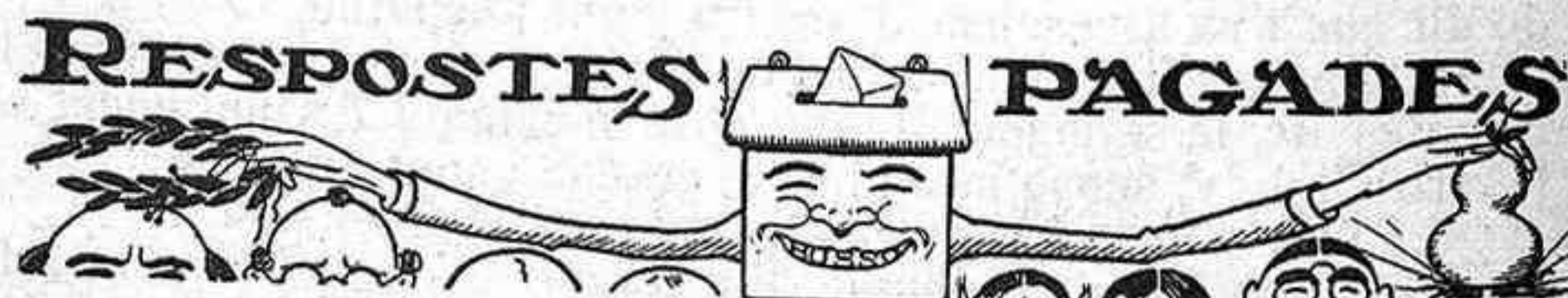

A la taula dels xistos:
 —¿Quin es el sant més nutritiu del calendari?
 —*San-wich*. (!!!)

PETIT CORREU

Hem rebut unes mostres de *Cachou-Lajaunie*, pastilletes antissèptiques pera perfumar y desinfectar la boca, destinades especialment als fumadors. Mercès per l'atenció y no deixarem de provarles.

R. Aregall: Els versos, com a versos, poden anar; però el gènere es més pera *La Campana*. Ara, tot depèn que l'espai ho permeti.—E. Lapedra: El dibuix no pot ser més innocent, y la llegenda no pot ser més... adequada al dibuix.—G. M. J.: Senzillament: vostè s'ha cregut que compondre versos es igual que pelar patates, y no es ben be això, senyor meu.—Ll. Barceló y Bou: Rebut y mercès. Llástima que no continguin una noteta, una frase de més novetat. Però estan be y s'aprofitaran.—Montserrat Miret: El geroglífic esta conforme; l'altre no m'agrada.—A. B. (a) Lo Rector de Vallfogona: Farem tria y, lo que vagi, anirà.

Antoni López, editor — Rambla del Mitg, núm. 20
 Imprempta LA CAMPANA y L'ESQUELLA, Olm, 8
 BARCELONA

Antoni López, editor, Rambla del Mitg, 20, Llibreria Espanyola, Barcelona. Correu: Apartat n.º 2

== EDICIONS POPULARS D'EN ==
SANTIAGO RUSIÑOL

Anant pel món. (2.ª edició.)
 El Mistic. (2.ª edició.)
 Oracions. Ab música d'E. Morera. (Agotada.)

L'Hèroe.
 Llibertat!
 La fira de Neuilly.
 Els savis de Vilatrista.
 L'auca del senyor Esteve.
 L'hereu Escampa.
 En Tartarin als Alps.
 La llei d'herencia.
 Aucells de pas.
 La Intelectual.
 El Redemptor.
 Cors de dòna.
 El Teatre per dins.
 Dol d'«alivio».

Fulls de la vida. (Agotada.)
 Els Jocs Florals de Canprosa. (2.ª edició.)
 El bon policia.
 Monolegs.
 La bona gent. (Agotada.)
 Tartarin de Tarascó. D'A. Daudet. (Quart miler.)
 El pati blau.
 El poble gris.
 La Mare. (3.ª edició.) (Quinzè miler.)
 L'alegria que passa.
 La "Merienda" fraternal. (Quart miler.)

PREU DE CADA TOMO: UNA PESSETA

Esta semana se pondrá á la venta la
 6.ª edición de la popularísima obra
 _____ del malogrado _____
JOAQUÍN MARÍA BARTRINA

ALGO

Espléndida edición decorada : Ptas. 4

NOVEDAD

DRAMAS DE FAMILIA

Por **PAUL BOURGET**

Un tomo en 8.º — Ptas. 4

NOVEDAD DE GRAN ACTUALIDAD

LA IGLESIA Y EL SIGLO

Por **MGR. IRELAND**

Un tomo en 8.º — Ptas. 3'50

Charles Laurent

SU HIJO

Un tomo en 8.º Ptas. 3

Laura M. de Cuenca

SIMPLEZAS

» » 8.º » 3'50

Lorenzo Marroquín

PAX

» » 8.º » 4

NOTA. — Tothom qui vulgui adquirir qualsevol de dites obres, remetent l'import en lliuranses del Giro Mútuu o be en sellos de franqueig al editor Antoni López, Rambla del Mitg, 20, Barcelona, la rebrà a volta de correu, franca de ports. No responem d'extravios si no's remet, además, un ral pera certificar. Als corresponsals se'ls otorguen rebaixes.

ESCENES DEL CAMP

— Seguen ben arran, nois, que aquest estiu potser pujin regidors... y la palla va cara.